

Sygn. akt III KK 184/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Jolanta Włostowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 czerwca 2015r.,

sprawy **I. R.**,

skazanej z art. 278 § 1 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od postanowienia Sądu Okręgowego w G.

z dnia 11 marca 2014r., utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w

G. z dnia 22 listopada 2013r.,

p o s t a n o w i ł :

uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy pierwszoinstancyjne postanowienie w części stwierdzającej brak podstaw do zamiany kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności na karę 30 dni aresztu i sprawę w tym zakresie przekazać Sądowi Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 22 listopada 2013r. na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247)

odmówiono zamiany prawomocnie orzeczonej wobec skazanej I. R. kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 23 sierpnia 2007 roku w sprawie o sygn. akt XI K .../07 za przestępstwo kradzieży mienia o łącznej wartości 294,80 zł na karę 30 dni aresztu.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez obrońcę skazanej, który zarzucił naruszenie przepisu art. 4 k.p.k. w zw. z art. 2 i art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw.

Sąd Okręgowy po rozpoznaniu wniesionego środka odwoławczego, postanowieniem z dnia 11 marca 2014 r. zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy. W uzasadnieniu wydanego orzeczenia, dzieląc argumentację Sądu pierwszej instancji stwierdził, że przy ocenie istnienia podstaw do zamiany prawomocnie orzeczonych kar pozbawienia wolności w związku z kontrawencjonalizacją wprowadzoną na mocy powołanej wyżej ustawy - w odniesieniu do kradzieży lub przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej, należy brać pod uwagę wynagrodzenie minimalne z daty czynu. W ocenie Sądu Okręgowego, nowelizacja przepisu art. 119 § 1 k.w. dotyczy znamion czynu zabronionego związanych z zachowaniem sprawcy, które przy ocenie prawnej konkretnego czynu, odnosić należy zawsze do daty popełnienia czynu. Skoro zatem znamię wartości mienia zostało powiązane z wartością zmienną, jaką jest każdorocznie ustalana wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, trzeba przyjąć, że jedyną okolicznością petryfikującą tę zmienną w sposób jednakowy dla wszystkich sprawców jest czas popełnienia przestępstwa. Sąd odwoławczy przekładając powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy stwierdził, że skazanej I. R. przypisano popełnienie czynu zabronionego przeciwko mieniu o łącznej wartości 294,80 zł w roku 2007 r., za który została skazana wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 23 sierpnia 2007 r. W 2007 roku minimalne wynagrodzenie za pracę wynosiło 936 złotych. Jedna czwarta (1/4) tej kwoty to 234 złotych. Skoro więc wartość mienia skradzionego przez I. R. była wyższa od ¼ wysokości minimalnego wynagrodzenia za rok 2007, czyn skazanej nadal stanowi przestępstwo, w związku z tym brak było podstaw do zamiany orzeczonej kary pozbawienia wolności na karę 30 dni aresztu.

Od powyższego orzeczenia kasację na korzyść skazanej złożył Prokurator Generalny zaskarżając to orzeczenie w części dotyczącej stwierdzenia braku podstaw do zamiany kary pozbawienia wolności na karę aresztu zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego procesowego – art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na dokonaniu wadliwej kontroli odwoławczej i nienależytym rozważeniu zarzutów wskazanych w zwykłym środku odwoławczym, jak również sformułowaniu błędnego poglądu o uznaniu tych zarzutów za niezasadne, w wyniku czego doszło do utrzymania w mocy orzeczenia wydanego z rażącym naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego – art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 25 października 2013 r., poz. 1247), polegającym na odmowie dokonania zamiany wobec skazanej I.R. kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej w punkcie I prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego z dnia 23 sierpnia 2007r. na karę 30 dni aresztu w sytuacji, gdy istniały ku temu przesłanki wynikające z powołanego przepisu. Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu Rejonowego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja była zasadna w stopniu oczywistym co, biorąc pod uwagę kierunek tego środka zaskarżenia, pozwalało na jego uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Na mocy noweli z dnia 27 września 2013r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013r., poz. 1247), która w części dotyczącej w szczególności art. 2 i 50 weszła w życie z dniem 9 listopada 2013 r. nastąpiła zmiana wartości granicznej szkody decydującej o zakwalifikowaniu kradzieży, jako przestępstwo lub wykroczenie. Ustawodawca odniósł tę wartość do $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005r. Nr 157, poz. 1314) w miejsce określonej dotychczas w sposób kwotowy (250zł). Konkretna wysokość

minimalnego wynagrodzenia nie jest wartością stałą, bowiem ulega rocznym zmianom następującym na mocy aktów wykonawczych do wskazanej powyżej ustawy – rozporządzeń Rady Ministrów. Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie pozostawało kryterium czasowe, do którego odnieść należy wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W tym zakresie słusznym pozostaje twierdzenie skarżącego, że punktem odniesienia winna być tutaj nie data popełnienia czynu zabronionego – jak przyjął to Sąd pierwszej instancji z akceptacją Sądu odwoławczego – lecz data wejścia w życie ustawy z dnia 27 września 2013 r. Pamiętać bowiem trzeba, że w niniejszej sprawie doszło do prawomocnego skazania za przestępstwo na podlegającą wykonaniu karę pozbawienia wolności przed wejściem w życie ustawy nowelizacyjnej – a zatem nie było rolą Sądu orzekającego w trybie art. 50 ust. 1 tej ustawy przekwalifikowanie czynu z przestępstwa (którego popełnienie według stanu prawnego obowiązującego w dacie czynu prawomocnie przesądzono) na wykroczenie, lecz modyfikacja samej kary za to przestępstwo, które traktowane jest jako wykroczenie dopiero z dniem wejścia w życie noweli, określającej inne, niż poprzednio kryteria „przepołowienia” czynu. Nie ma zatem żadnych podstaw do dokonywania na nowo prawnej oceny znamion osądzonej kradzieży nie według kryterium kwotowego lecz – jak uczynił to Sąd Rejonowy - wysokości minimalnego wynagrodzenia z daty popełnienia kradzieży (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 lipca 2014r., sygn. III KK 211/14, Lex nr 1488906, z dnia 19 lutego 2015 r., sygn. III KK 434/14).

Zgodnie z obowiązującym w dacie wejścia w życie nowelizacji (9 listopada 2013r.) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 r. w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013r. (Dz. U. z 2012r., poz. 1026) – od dnia 1 stycznia 2013 r. zostało ono ustalone w wysokości 1600 zł, z którego $\frac{1}{4}$ stanowi kwotę 400 zł. Ta wartość powinna stanowić odniesienie dla ustaleń w zakresie stwierdzenia warunków do zamiany kary w następstwie kontrawencjonalizacji czynu przypisanego prawomocnie I. R.

Wysokość szkody wyrządzonej tym czynem wynosiła 294,80 zł, co niewątpliwie plasuje tę wartość poniżej $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia ustalonego na rok 2013 (400 zł). Uprawnia to zatem do twierdzenia, że w przedmiotowej

sprawie rzeczywiście doszło do niezasadnego niezastosowania art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, jeżeli według ustawy nowelizacyjnej czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie, orzeczona kara podlegająca wykonaniu ulega zamianie na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn i sytuacja niewątpliwie w przedmiotowej sprawie wystąpiła.

Sąd Rejonowy wychodząc z błędnego założenia, że wartość minimalnego wynagrodzenia na gruncie niniejszej sprawy – to kwota określona rozporządzeniem z roku 2007 (obowiązującym w dacie popełnienia czynu – 22 sierpnia 2007 r.) oraz w konsekwencji odmawiając złagodzenia orzeczonej wobec skazanej kary pozbawienia wolności w sposób określony w art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. dopuścił się obrazy tegoż przepisu. To uchybienie o niewątpliwie rażącym i mającym istotny wpływ na treść orzeczenia charakterze przeniknęło do postanowienia Sądu *ad quem*, który rozpoznając apelację nie dostrzegł go, nie realizując tym samym wymogu rzetelnej kontroli instancyjnej, co skutkowało uchyleniem orzeczeń Sądów obu instancji i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Orzekając ponownie w zakresie przekształcenia wymiaru kary Sąd Rejonowy będzie związany wyrażonymi powyżej zapatrywaniami prawnymi, bacząc na treść art. 50 pkt 4 ustawy nowelizacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.